

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania K.S.
od decyzji Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie Dolnośląskim
o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 18 marca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego
w Legnicy
z dnia 24 września 2024 r., sygn. akt V Ua 23/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążania skarżącego K.S. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Legnicy wyrokiem z 18 lipca 2024 r. w sprawie o ustalenie stopnia niepełnosprawności z odwołania K.S. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie Dolnośląskim odmawiającego przyznania umiarkowanego stopnia niepełnosprawności oddalił odwołanie. Sąd Rejonowy wydał powyższy wyrok przyjmując za podstawę swojego rozstrzygnięcia przeprowadzone w sprawie opinie biegłych sądowych z zakresu neurochirurgii, neurologii oraz otolaryngologii. Podzielił w całości wnioski biegłych

uznając, że stan zdrowia wnioskodawcy nie kwalifikuje go do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Przyjął, że według przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych niezasadne jest zakwalifikowanie wnioskodawcy do osób niepełnosprawnych w stopniu wyższym aniżeli lekki.

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z 24 września 2024 r. oddalił apelację K.S. Ponowna analiza opinii biegłych pozwoliła przyjąć w ślad za Sądem Rejonowym, że zostały one sporządzone w sposób rzetelny, zrozumiały i obiektywny. Wnioski biegłych były natomiast jasne i kompletne, a przy tym wewnętrznie spójne i zgodne z ustaleniami. Okoliczność, że wnioskodawca nie zgadza się z dokonaną przez tych biegłych analizą dokumentacji medycznej nie stanowi o naruszeniu zasad swobodnej oceny dowodów i nie nakłada na sąd obowiązku przewidzianego w art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. Przywołane powyżej przepisy regulują wypadki wymagające zasięgnięcia wiadomości specjalnych, albo ich uzupełnienia, jeżeli opinia biegłego z jakichś względów nie daje jasnej odpowiedzi na wszystkie postawione w niej pytania.

W ocenie sądu odwoławczego, apelujący nie przedstawił nowych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, a przede wszystkim dokumentacji medycznej, która nie byłaby do tej pory przedmiotem oceny biegłych sądowych. Stąd Sąd odwoławczy nie widział podstaw do przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego i ponownego dopuszczenia dowodów z opinii biegłych sądowych z zakresu neurochirurgii, neurologii i otolaryngologii. Dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter. Korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych uzupełniających opinii lub opinii innych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony.

Sąd odwoławczy nie widział podstaw do zmiany ustaleń Sad Rejonowego w zakresie stanu zdrowia wnioskodawcy i zakwalifikowaniu go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Granice oceny stanu zdrowia wnioskodawcy wyznaczają przepisy art. 4 ust. 1-4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej

oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, określając przesłanki wedle, których ustala się stopień niepełnosprawności badanego. Biegli opiniowali według zasad przewidzianych w wyżej wymienionych przepisach, a Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni prawa materialnego, wyprowadzając przesłanki i kryteria zaliczenia badanego wnioskodawcy do określonego w tych przepisach stopnia niepełnosprawności, na podstawie analizy przeprowadzonych w sprawie opinii.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony skargą kasacyjną wniesioną przez odwołującego się, w której zarzucono:

1. Naruszenie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2327, dalej jako ustawa o rehabilitacji zawodowej) oraz § 30 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328), poprzez uznanie, że skarżący nie kwalifikuje się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, mimo że zgromadzony materiał dowodowy potwierdza spełnienie przesłanek do jego przyznania.

2. Naruszenie art. 4 ust. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej, przez zastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy stan faktyczny sprawy uzasadniał zastosowanie art. 4 ust. 2 tej ustawy, co skutkowało błędnym zakwalifikowaniem skarżącego do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

3. Naruszenie art. 227 k.p.c. i art. 232 zdanie drugie k.p.c. w związku z art. 217 § 2 k.p.c., art. 278 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. poprzez pominięcie przy orzekaniu części zebranego w sprawie materiału, co skutkowało brakiem wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, w szczególności nieuwzględnieniem sprzeczności pomiędzy opiniami biegłych a dokumentacją medyczną oraz stanem faktycznym.

4. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące pominięciem zarzutów skarżącego do opinii biegłych, opartych na dokumentacji medycznej, w szczególności opiniach biegłych sporządzonych na potrzeby wcześniejszych postępowań, potwierdzających poważny charakter schorzeń skarżącego i ich wpływ na jego zdolność do pracy oraz samodzielne funkcjonowanie.

W skardze kasacyjnej sformułowano wniosek „o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 519¹ § 1 k.p.c., wobec uznania, iż powyższa skarga jest oczywiście uzasadniona”. Skarżący argumentował, „że oczywistego naruszenia prawa skarżący dopatruje się w fakcie niedopuszczenia przez Sądy obu instancji uzupełniających opinii biegłych na skutek złożonych przez skarżącego zarzutów, w sytuacji, gdy istniała wyraźna rozbieżność pomiędzy dokumentacją medyczną a sporządzonymi na potrzeby postępowania opiniami. W orzecznictwie podkreśla się, że dopuszczenie dowodu z dodatkowej opinii biegłych może być uzasadnione jedynie „w razie potrzeby”, która nie może być wynikiem wyłącznie niezadowolenia strony z niekorzystnej dla niej opinii już przeprowadzonej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2017 r., I CSK 627/16, LEX nr 2333045). W przedmiotowej sprawie konieczność dopuszczenia opinii uzupełniających nie wynika z samego niezadowolenia strony, ale jest wyraźnie oparte na różnicy pomiędzy zgromadzoną w sprawie dokumentacją medyczną a stanowiskiem biegłych. Należy w tym miejscu wskazać, że Sąd Rejonowy dopuścił i przeprowadził dowody z dokumentacji medycznej skarżącego, akt WZON we Wrocławiu oraz opinii biegłych sądowych z zakresu neurochirurgii, neurologii i otolaryngologii, ale ani biegły neurochirurg, ani biegli w zakresie neurologii i otolaryngologii w żaden sposób nie odnieśli się do potwierdzonego w dokumentacji medycznej występowania u skarżącego już w 2013 r. zespołu piramidowo-mózdkowego czy choroby Meniere'a. Wobec tak istotnych różnic pomiędzy opiniami należy uznać, że dopuszczenie opinii uzupełniającej było konieczne i uzasadnione”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powoda wniesiono o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie w przypadku nie uwzględnienia powyższego wniosku, o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC z 2006 r. nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171).

Z uzasadnienia skargi kasacyjnej nie wynika oczywista zasadność w przedstawionym powyżej znaczeniu.

W sprawie, w której przedmiotem ustaleń i ocen sądu jest stopień niepełnosprawności wnioskodawcy, rozstrzygnięcie zagadnień dotyczących stanu zdrowia ubezpieczonego wymaga zasadniczo wiedzy specjalistycznej. Podkreśla się w związku z tym konieczność zasięgnięcia opinii biegłych lekarzy właściwych specjalności w celu oceny stanu zdrowia ubezpieczonego. Zaznaczenia jednak wymaga, że sąd nie ma obowiązku uwzględnienia kolejnych wniosków dowodowych tak długo, aż strona udowodni tezę korzystną dla siebie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2002 r., II UKN 701/00, LEX nr 559961). Nie można przyjąć, że sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; z 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, Biul. SN 1974 nr 4, poz. 64; z 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003 nr 9, poz. 67). Wielokrotnie już w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy stwierdzał, że potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807; z 14 maja 1997 r., II UKN 108/97, OSNAPiUS 1998 nr 5, poz. 161; z 18 września 1997 r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 408; z 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 612). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003 nr 7, poz. 182; postanowienie Sądu Najwyższego z 18 maja 2022 r., II USK 505/21, LEX nr 3439105).

W sprawie przed sądami powszechnymi dopuszczono dowody z opinii wielu biegłych lekarzy z zakresu specjalizacji odpowiadających schorzeniom wnioskodawcy. Stwierdzili oni, że wnioskodawca nie kwalifikuje się do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Przyjęto, że według przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych niezasadne jest zakwalifikowanie wnioskodawcy do osób niepełnosprawnych w stopniu wyższym aniżeli lekki. Sąd Apelacyjny odniósł się do sporządzonych w sprawie opinii i uznał je za sporządzone w sposób rzetelny i wnikliwy.

Do postępowania kasacyjnego nie należy rozstrzyganie sporów o ocenę dowodów ani o prawidłowość ustalenia stanu faktycznego sprawy, którym Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ § 2 k.p.c. jest związany. Sąd Najwyższy, nie jest sądem faktów, a wyłącznie sądem prawa. W zakresie jego ustawowych kompetencji nie mieści się korygowanie ustaleń faktycznych lub oceny materiału dowodowego dokonanego przez sąd drugiej instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 30 października 2018 r., I UK 437/17, LEX nr 2570520). Sąd Najwyższy jest bowiem związany w postępowaniu kasacyjnym ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy (art. 393³ § 3 k.p.c.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

M.G.

[a.ł]